Statsforvaltaren i Vestland

Vår dato: 27.01.2021
Vår ref: 2020/18679
Dykkar dato: 08.12.2020
Dykkar ref:

Norges Kiteforbund v/Klemet Store

Saksbehandlar, innvalstelefon
Øistein Aasland, 5557 2322

Løyve til å arrangere kite-konkurranse mellom Ørteren og Skiftesjøen – innenfor Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde

Statsforvalteren i Vestland gir Norges Kiteforbund ved Klemet Store løyve til å gjennomføre en konkurranse i kiting på strekningen mellom Ørteren og Skiftesjøen innenfor Skaupsjøen/ Hardangerjøkulen landskapsvernområde i Vestland fylke og Viken fylke.

Kitekonkurransen kan gjennomføres over en dag i perioden 16. til 18. april 2021.

Det er satt vilkår til tillatelsen.

Det er klagerett til Miljødirektoratet på vedtaket.

Vi viser til e-post fra Klemet Store, sendt den 8. des. 2020, der Norges Kiteforbund ved Klemet Store søker om løyve til å arrangere en konkurranse i kiting på strekningen mellom Ørteren og Skiftesjøen - over en dag i tidsrommet 16. - 18. april 2021.

Bakgrunn.
Norges Kiteforbund ønsker å arrangere en kite-konkurranse planlagt gjennomført en dag i perioden 16. til 18. april 2021. Arrangementet vil foregå nord for Rv 7, mellom Ørteren og Skiftesjøen. Det vil være passeringspunkter under løpet som deltakerne må innom. Arrangøren vil ikke gjøre bruk av motoriserte kjøretøy utenom Rv 7, og sporløs ferdsel i fjellet og i verneområdet vil være et fokus for arrangementet. Det søkes om tillatelse til et arrangement på inntil 150 deltakere. Alle deltakere vil ha krav til å medbringe nødvendig utstyr nærmere spesifisert av arrangør for å kunne ta vare på seg selv i høyfjellet vinterstid. Deltakere vil ha krav om å bruke GPS for sikker navigasjon. Det vil også være krav til deltakere om å dokumentere hvor den enkelte deltaker har oppholdt seg under arrangement, ved å sende inn GPS-spor i etterkant. Deltakere som ikke sender inn GPS-spor, eller beveger seg sør for Rv 7, vil diskvalifiseres. De vil også diskvalifiseres fra arrangement hvis det etterlates eiendeler eller avfall i fjellet. Av sikkerhetsmessige grunner, vil alle deltakere ha GPS sporing som arrangør, og Røde Kors kan følge i sanntid.

Arrangementet vil ikke bli gjennomført som planlagt om det er registrert reinsdyr som står nærmere Rv 7 enn 4 km. Arrangøren vil ta kontakt med Statens Naturoppsyn for å tilrettelegge og avklare eventuelle justeringer i forkant av arrangementet.

Deler av dette løpet går gjennom Skaupsjøen/ Hardangerjøkulen landskapsvernområde, både i Vestland fylke og Viken fylke.

Høring
Søknaden ble sendt på høring 14. desember 2020 til Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet Tilsynsutvalet i Vestland, Tilsynsutvalget i Viken og Eidfjord fjellstyre.

Eidfjord fjellstyre svarte i brev av 16. desember 2020;
«Eidfjord Fjellstyret meiner på generelt grunnlag at det ikkje bør haldast større arrangement på område som er viktige i høve til villreinens leveområde.
Situasjonen no med cwd i villreinområdet og mål om halde stammene i Nordfjella og Hardangervidda frå kvarandre gjer at Eidfjord fjellstyre likevel kan tilrå at dette konkrete kitearrangement kan arrangerast over Eidfjord statsallmenning nord for Rv 7 med passeringspunkt vist på vedlagte kart.
Fjellstyret bed om å verta informert på førehand dersom passerings- og vendepunkt vert flytta.»

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet svarte i e-post den 21. desember at dei opprettheld sin meining frå tilsvarande søknad året før. Der konkluderte dei med; *«Villreinnemnda har hatt ei restriktiv haldning til kitearrangement langs Rv 7 - og i sær arrangement sør for Rv 7. Sjølv om ein av omsyn til CWD problematikk pr i dag ynskjer at Rv 7 skal fungere som ein barriere mellom Hardangerviddarein og Nordfjellarein så ynskjer ein at reinen skal nytte dei gode beiteområda sør for Rv 7. Villreinnemnda fråråd at det vert gjeve løyve til å gjennomføre arrangementet sør for riksvegen.»*

Tilsynsutvalet i Vestland viste i sitt brev av 29. desember 2020 til at de i samband med søknaden året før hadde fattet følgende vedtak: *«Tilsynsutvalet i Hordaland rår til at Norges Kiteforbund ikkje får arrangera den omsøkte snøkite-konkurransen frå Lægreidsstølen til Dyranut. Derimot tilrår me at dei kan gjennomføre konkurransen på nordsida av Rv 7 for tilsvarande strekning og tidsrom.»*
Tilsynsutvalet i Vestland ved leiar viser til dette vedtaket, og tilrår at årets omsøkte kitekonkurranse mellom Ørteren og Skiftesjøen, på nordsida av Rv 7 vert imøtekomen. Det bør likevel vera avgjerande for søknaden kva grunneigar og villreinnemnda for Hardangerviddaområdet rår til.

Tilsynsutvalget i Viken svarte i brev av 29. desember 2020, der dei konkluderte slik;
«Viken tilsynsutvalg utrykker stor skepsis til å gi samtykke til å gjennomføre et slikt arrangement inne i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde da det inviterer til tilsvarende bruk av mindre grupper og enkeltpersoner med kite igjennom vinteren utenom omsøkte arrangement, som naturligvis vil få konsekvenser for dyrelivet, og på sikt spesielt villreinen.
Viken tilsynsutvalg mener derfor at; Lov om forvaltning av naturens mangfold § 9. «Føre var-prinsippet» må legges til grunn for at arrangementet finner en annen arena.
Selv med en spesiell situasjon med forekomsten av skrantesyken, og at det ikke er ønskelig at villreinen på Hardangervidda beveger seg nord for Rv 7 mener Viken tilsynsutvalg at «Aktivitetar som kan leggjast utanfor verneområda med om lag same verdi skal kanaliserast dit», altså utenfor verneområdene.»

Lovgrunnlag
Søknaden er behandlet etter forskrift om vern av Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde og naturmangfoldloven. Formålet med vern av Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde er å verne et spesielt og vakkert naturlandskap med mange kulturminner i tilknytning til Hardangervidda nasjonalpark. I verneforskriften for landskapsvernområdet § 4.2.1.,

står det at forvaltningsmyndigheten kan stille krav om tillatelse ved organisert ferdsel som kan skade verneverdiene.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Statsforvalterens vurdering
Denne søknaden er behandlet av Statsforvalteren i Vestland, men det er gjort i samråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken – og det blir gitt løyve for hele løpet under ett. Det omsøkte løpet går innenfor leveområdet for villrein på Hardangervidda. Vi har pr. i dag en situasjon med påvist skrantesjuke både i Nordfjella og på Hardangervidda, noe som gjør at villreinforvaltningen ønsker minst mulig utveksling mellom villreinstammene. Rv 7 vil fungere som en barriere for utveksling av villrein. Dette gjør at vi ikke ser på et slikt arrangement nå, som så problematisk i forhold til villreinen, som vi vil gjøre i fremtiden – under en normalsituasjon. I fremtiden vil det være et mål at reinen igjen skal kunne krysse Rv 7 så uforstyrret som mulig, og at det vil være en naturlig utveksling mellom de to villreinstammene. Dermed må det påregnes at vi vil føre en strengere praksis, og ha en høyere terskel for å tillate slike arrangement i fremtiden.

Det er i årets løp søkt om en trase som er lagt på nordsiden av Rv 7. I høringsuttalelsene både fra i fjor og i år er det uttalt skepsis mot å bruke områdene sør for Rv 7, da dette er gode beiteområder for reinsdyra.

I Miljødirektoratets naturbase er det ikke registrert naturtyper langs med traseen. I Artsdatabankens Artskart er det registrert en rekke trua og sårbare arter i områdene ruten skal gå, men ingen av disse vil bli påvirket i noen særlig grad av det omsøkte aktiviteten på den aktuelle tiden av året. Statsforvalteren er ellers godt kjent med naturverdiene i verneområdet og kunnskapsgrunnlaget er etter vårt syn godt.

Den største belastningen for verneområdene er menneskelig ferdsel, både organisert og uorganisert. Statsforvalteren mener kiteaktiviteten på Hardangervidda har økt de senere årene og vi ser det som hensiktsmessig å kunne regulere denne ferdselen, blant annet av hensyn til villrein. Når det gjelder den samlete belastningen på området, jf. naturmangfoldloven § 10, er den relativt stor. Nasjonalparken og landskapsvernområdet er i bruk av mange ulike brukergrupper og næringsaktører.

Hvilke områder som brukes av villrein på Hardangervidda varierer gjennom året og fra år til år. For å ivareta hensynet til villrein vil Statsforvalteren derfor sette som vilkår for en tillatelse at Statens naturoppsyn (SNO) skal kontaktes før arrangementet skal gjennomføres for å avklare status for villrein i området. Dette for å sikre at nødvendige hensyn til villrein i området tas, og er i tråd med naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker, lokalisering og driftsmetoder. For de øvrige registrerte naturverdiene i området anser Statsforvalteren at arrangementet er av et omfang og på en årstid som gjør at disse ikke kommer i konflikt med hverandre. Etter vår vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og effekter på naturmangfoldet av den omsøkte aktiviteten. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 får dermed liten betydning i denne saken.

Miljøforringelse i dette tilfelle vil være å skape forstyrrelser for villrein. Vi anser ikke at tiltaket vil føre til miljøforringelse forutsatt at hensyn til villrein blir fulgt opp, etter kontakt med SNO i forkant av arrangementet. Vi vil derfor legge mindre vekt på prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, jf. § 11 i naturmangfoldloven.

Etter vår vurdering vil tiltaket ikke være i strid med verneformålene eller påvirke verneverdiene nevneverdig slik situasjonen er i dag med restriksjoner som følger av skrantesjukeproblematikken vi har.

Vedtak
Statsforvalteren i Vestland gir Norges Kiteforbund ved Klemet Store løyve til å gjennomføre en konkurranse i kiting på strekningen mellom Ørteren og Skiftesjøen innenfor Skaupsjøen/ Hardangerjøkulen landskapsvernområde i Vestland fylke og Viken fylke. Vedtaket er gjort i samråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Kitekonkurransen kan gjennomføres over en dag i perioden 16. til 18. april 2021.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift av 10. april 1981 om vern av Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde § 4.2.1.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:
- Minimum én uke før løpet skal arrangøren kontakte Statens Naturoppsyn v/Petter Braaten (petter.braaten@miljodir.no / 924 07 771), og det skal holdes kontakt så nært opp mot arrangementet som mulig. Dette for å avklare status for villreinen i området og hva slags hensyn som må tas.
- Dersom det er observert villrein nærmere enn 4 km fra Rv 7 har arrangøren ansvar for å stoppe arrangementet. Arrangøren er ansvarlig for at informasjon om dette blir distribuert til alle deltakerne før løpet starter.
- Det kan maksimalt være med 150 deltakere på dette arrangementet.
- Løpet kan arrangeres på nordsiden av Rv 7. Deltakerne skal følge de anvisninger som arrangørene kommer med. Passeringspunktene og vendepunktet skal legges slik at de styrer deltagerne inn i de lave områdene på løypa.
- Det skal sendes rapport om gjennomføringen av Kite-konkurransen til Statsforvalteren i Vestland så snart som mulig etter gjennomføring – seinest innen 1. mai 2021.
- Arrangementet skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Det blir ikke gitt tillatelse til motorferdsel i landskapsvernområdet for å gjennomføre løpet.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og kunne forevises oppsyn og politi.
- Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jamfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med helsing

Stein Byrkjeland
fagdirektør

Øistein Aasland
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Eidfjord Fjellstyre
Statskog SF
Eidfjord kommune
Tilsynsutvalet i Vestland - for Hardangervidda nasjonalpark
Tilsynsutvalet i Viken - for Hardangervidda nasjonalpark
Statsforvalteren i Oslo og Viken
SNO-Geilo
SNO-Rosendal
Miljødirektoratet